

אָרפּיט

מיונית עתיקה : שמעון בוזגלו

הדמויות במחזה :

איכר : בעלה, בשם, של אלקטרה.

אַלְקֶטְרָה : הבת של אגממנון וקליטיימסטרה.

אֹרְסֶטֶס : הבן הגולה של אגממנון וקליטיימסטרה.

מקהלה : נשים כפריות מארץ ארגוס.

זֶקֶן

שליח : משרת של אורסטס.

קְלִיטִימֶסְטֶרָה : מלכת ארגוס.

קֶסְטוֹר : אחיה של קליטיימסטרה, שהועלה לדרגת אל.

תפקידים אילמים :

פִּילֶדֶס : חבר של אורסטס.

פּוֹלִידָאוּקֶס : אחיו של קסטור.

משרתים

שפחות

הרקע : צריף כפרי מחוץ לעיר אֶרְגוֹס במדינת ארגוס.

השעה : זמן קצר לפני הזריחה.

אַלקטֶרָה

איכר

שם הנהר שנותן חיים לארץ העתיקה הזאת.
מכאן יצא פעם למלחמה המלך אַגְמָמֶנוֹן
עם אלף אוניות שהפליגו לטְרוֹזֶה.
הוא כבש אותה, חיסל את המלך שלה,
ואז חזר לכאן, אל אַרְגוֹס,
ומילא את המקדשים שלנו
בערימות השלל שהביא מהברברים.
בטרויה הוא הרגיש בבית, אבל כאן ... בבית ...
לא ממש: אשתו, קְלִיטִימֶסְטֶרָה, יחד עם אֵיגִיסְתוֹס,
רצחו אותו בערמומיות.
עכשיו אֵיגִיסְתוֹס שולט כאן,
והוא התחתן עם קְלִיטִימֶסְטֶרָה.
לגבי אוֹרֶסְטֶס ואֶלקֶטֶרָה, הילדים של אַגְמָמֶנוֹן
שהוא השאיר בבית כשהפליג לטרויה,
משרת זקן חטף את אוֹרֶסְטֶס,
כשאֵיגִיסְתוֹס התכוון לרצוח אותו,
ושלח אותו לשליט של ארץ שכנה, שיגדל אותו.
אלקטרה עצמה נשארה בבית של אביה,
וכשגדלה והפכה לאישה צעירה,
הגברים הכי עשירים ביוון
הגיעו וביקשו להתחתן איתה.
אֵיגִיסְתוֹס, שפחד שהיא תלד לאחד מהם
בן שינקום בו על הרצח של אַגְמָמֶנוֹן,
החזיק אותה בבית ולא חיתן אותה עם אף אחד.
אבל אפילו זה נראה לו סכנה גדולה,
כי הוא פחד שהיא תלד בסתר ילדים למישהו מכובד,
לכן החליט לחסל אותה.

אבל אימא שלה, למרות שהייתה אכזרית,

הצילה אותה ממנו :

לרצח של בעלה היה לה תירוץ –

הוא שחט את הבת שלהם, אִיפִיגֶנֶיָה,

לפני שיצא למלחמה נגד טרויה –

אבל לרצוח את הילדים שלה היה סיפור אחר

והיא פחדה שהמדינה תתקומם.

אז אִיִּיקֶסְטוֹס חשב על התוכנית הבאה :

הוא הציע פרס כספי לכל מי שירצח

את אוֹרֶסְטֶס הגולה, וחיתן אותי עם אלקטרה.

למה הוא חיתן אותי איתה?

כי אני ממשפחה טובה, אבל אין לי גרוש –

אין לי מעמד וכוח, אז מה יש לו לפחד ממישהו כמוני?

אם הייתה מתחתנת עם מישהו חשוב,

בשלב כלשהו הנושא של רצח אֶגְמֶמֶנוֹן

היה עולה שוב, ואִיִּיקֶסְטוֹס היה נענש.

בכל אופן, אני נשבע בשם האהבה,

אף פעם לא שכבתי איתה, והיא עדיין בתולה.

הכבוד שלי לא נותן לי לפגוע בכבוד של נסיכה –

אנחנו לא באותו מעמד.

ואוֹרֶסְטֶס, שעכשיו הוא בעצם גיסי,

אני לא יכול אפילו לדמיין לעצמי מה הוא ירגיש

אם פעם יגיע לכאן ויראה עם מי אחותו התחתנה.

כל מי שיגיד שאני אידיוט שהכנסתי לבית שלי

בתולה צעירה ולא נגעת בה,

צריך לדעת שהוא שופט התנהגות מכבדת

לפי המוח העקום שלו, והוא בעצמו אידיוט.

אלקטרה נכנסת עם כד מים על הראש.

אלקטרה

לילה שחור, מפל של כוכבי זהב!
עם הכד הזה על הראש אני הולכת דרכך להביא מים מהנהר.
אני לא עושה את זה כי אני חייבת –
אני רוצה להראות לאלים איך אייגִיסְתוֹס משפיל אותי,
ולבכות בקול מול השמיים הגדולים כדי שאבא שלי ישמע.
אימא, האכזרית, זרקה אותי מהבית
כדי לרצות את בעלה, והיא ילדה לו ילדים אחרים.
לאֶרְסֶטְס ואליי היא מתייחסת עכשיו בתור ממזרים.

איכר

רחמים עלייך, למה את ממשיכה לעשות עבודות כאלה?
את בת מלכים.
למה את לא מפסיקה עם זה למרות שאני מבקש שוב ושוב?

אלקטרה

כי אתה טוב אתי. אתה מלאך!
לא ניצלת אותי ברגעים הקשים שלי.
בשביל אנשים כמוני, זה מזל נפלא למצוא מישהו כמוך
שמוכן לעזור להם להתאושש ולקום.
לכן עד כמה שאני יכולה, ובלי שתבקש ממני,
אני רוצה לעזור לך כדי להקל עליך.
גם ככה העבודה שלך בחוץ קשה,
אז את עבודות הבית אני לוקחת על עצמי.
כשגבר חוזר מהעבודה ונכנס לבית שלו,
נעים לו כשהוא מוצא שהכול מסודר.

איכר

איך שאת רוצה. הנהר לא רחוק מהבית.
כשיאיר היום, אני אוציא את השוורים ואלך לשדה, לזרוע.

לא חשוב כמה פעמים העצלן יגיד "בעזרת השם" –
הוא עדיין יישאר רעב אם לא יעבוד.

אלקטרה והאיכר יוצאים מכיוונים שונים. נכנסים אֶרֶסְטֶס ופִּילֶדֶס עם שני משרתים.

אֶרֶסְטֶס

פִּילֶדֶס, אתה החבר הכי טוב שלי, הכי נאמן.
אתה היחיד שהתייחס אליי, אֶרֶסְטֶס, בכבוד
עם כל מה שעבר עליי בגלל אֵיגִיסְתוֹס –
האיש שיחד עם אימא שלי, האכזרית, רצח את אבא שלי.
הגעתי לכאן, בלי שאף אחד יכיר אותי,
מהמקדש של אֶפּוֹלוֹן, אל הנבואה:
הוא ציווה עלי להרוג את אמי!
המטרה שלי, פִּילֶדֶס? לרצוח את הרוצחים של אבי.
רצח תחת רצח!
אתמול בערב, בלי שהדיקטטורים של הארץ הזאת ידעו,
הלכתי לקבר שלו, בכיתי והנחתי עליו שיער
שגזרתי לי מהראש, והקרבתי טלה לכבודו.
כרגע אני אשאר כאן בגבול, ולא אכנס לעיר:
כי אם מישוהו מהשומרים יזהה אותי
אני אוכל לברוח במהירות לארץ אחרת,
ושנית, אני רוצה למצוא את אחותי –
אומרים שהיא התחתנה וכבר לא בתולה.
אני רוצה שהיא תהיה שותפה שלי ברצח,
ולקבל דרכה מידע אמין על מה שקורה בתוך העיר.

השמש מתחילה לזרוח, בוא נזוז מהדרך הזאת.
אם נראה איזה איכר או שפחה,
נשאל אותם אם אחותי גרה בסביבה.

אֶרֶסְטֶס, פִּילֶדֶס והמשרתים מסתתרים מאחורי מזבח לאל אֶפּוֹלוֹן. אלקטרה נכנסת.

תתכופף, פִּילְדָּס!

הנה משרתת עם כד מים על השיער הקצוץ שלה.
בוא נקשיב לה, אולי היא תגיד משהו שיעזור לנו בחיפוש.

אלקטרה

קדימה, תצעדי בקצב הדמעות שלך!

אֶגְמָמֶנוֹן – אבא שלך,
קְלִיטִימָסְטֶרָה השנואה – אימא שלך,
וכל האנשים קוראים לך
"אלקטרה המסכנה".
איזה חיים ארוכים!
אבא, אשתך ואֵיִיִסְתוֹס רצחו אותך
ואתה זרוק עכשיו בקבר.

קדימה, תצעדי בקצב הדמעות שלך!

אחי, אוֹרְסֶטֶס, איפה אתה גולה עכשיו,
באיזו מדינה?
השארת את אחותך בארץ הזאת
לאכול קש בלי סוף.
בוא תציל אותי מהעינויים
ותנקום ברוצחים של אבא.
בוא, תחזור מהגלות!

קדימה, תצעדי בקצב הדמעות שלך!

איזו מכת גרון אכזרית
שחטה אותך, אבא.
איזו מזימה אכזרית רקמו הרוצחים

אחרי שחזרת מטרותיה.
לא עם כתר קיבלה אותך אשתך,
לא עם זר פרחים,
עם גרון היא קיבלה אותך,
וזכתה ככה באייג'יסטוס החלואה.

נכנסת מקהלת נשים מארגוס.

מקהלה

אלקטרה, הבת של אַגְמֶמְנוֹן,
באתי לבית שלך כדי לספר לך:
הודיעו שעוד יומיים יש פסטיבל – כל הרווקות מגיעות.

אלקטרה

חברות, מה לי ולפסטיבלים!?!
הלב שלי עצוב מדי.
תסתכלו על השיער המטונף שלי
ועל הסמרטוטים שאני לובשת.
ככה נראית נסיכה, הבת של אַגְמֶמְנוֹן?
ככה נראית הבת של מי שכבש את טרויה?

מקהלה

זה פסטיבל חשוב, אלקטרה.
בואי, נשאל לך שמלה מקסימה ושרשרת זהב עדינה.
כדי לנצח את האויבים שלך,
צריך לכבד את האלים, לא לבכות.
תתפללי, אל תייללי, והצלחה תבוא.

אלקטרה

לאף אחד מהאלים לא אכפת מאחת כמוני,
ולא מאבא שלי, שנרצח לפני שנים.

כואב לי עליו, ועל אחי שחי בגלות,
בן של מלך גדול שמסתובב לו בין האנשים הפשוטים.
ואני? תראו אותי – חיה לי עם לב קרוע
בצריף של איכר, בהרים, רחוק מהארמון,
כשאימא שלי שוכבת שם עם אייגיסתוס
על אותה המיטה שספוגה עדיין בדם של אבא שלי.

מקהלה

איזה דברים נוראיים קרו בגלל הדודה שלך, הַלֶּנָה!

אוֹרְסֶטְס ופִילֶדֶס מגיחים מהמסתור שלהם.

אלקטרה

מי אלה? אנסים? בואו נברח –
אתן מהשביל הזה, ואני לתוך הבית!

אוֹרְסֶטְס תופס את אלקטרה ביד.

אוֹרְסֶטְס

חכי רגע, אל תפחדי ממני.

אלקטרה

אוי אלוהים, תעשה שהוא לא יהרוג אותי!

אוֹרְסֶטְס

את האחרונה שהייתי רוצה להרוג.

אלקטרה

תסתלק! אל תיגע בי, אין לך זכות.

אִוְרִסְטִס

אִין מִישֶׁהוּ שִׁישׁ לִי זְכוֹת יוֹתֵר גְּדוֹלָה לַגֶּעֶת בּוּ.

אַלְקָטֶרָה

אִז לִמָּה אַתָּה מִסְתַּתֵּר לִיד הַבַּיִת שְׁלִי עִם חֶרֶב?

אִוְרִסְטִס

אִם תַּחֲכִי רִגַע וּתְקַשִּׁיבִי, תִּבְיַנִי הַכּוֹל.

אַלְקָטֶרָה

אִנִּי נִשְׁאֲרֶת. כֹּאִילוּ יֵשׁ לִי בְרִירָה. אַתָּה יוֹתֵר חֹזֵק.

אִוְרִסְטִס

בְּאַתִּי עִם חֲדָשׁוֹת עַל אַחִיד.

אַלְקָטֶרָה

מָה? הוּא חִי אִו מֵת?

אִוְרִסְטִס

הַחֲדָשׁוֹת הַטּוֹבוֹת הֵן שֶׁהוּא חִי.

אַלְקָטֶרָה

שֶׁתִּזְכֶּה בְּכָל טוֹב עַל הַבְּשׂוּרָה הַנִּפְלְאָה הַזֹּאת!

אִוְרִסְטִס

הַלּוֹוֹאִי שֶׁשֵּׁנִינוּ נִזְכֶּה בְּכָל טוֹב!

אַלְקָטֶרָה

אִיפֹה הַמִּסְכָּן הַזֶּה נִרְקֵב לוֹ בַּגְּלוּת?

אִוְסָטָס

הוא נודד בלי סוף ממקום למקום.

אלקטרה

הוא מסתדר? יש לו מה לאכול?

אִוְסָטָס

לא חסר לו אוכל, אבל גלות היא דבר מעייף.

אלקטרה

מה הוא שלח אותך להודיע לי?

אִוְסָטָס

הוא שלח אותי לברר אם את חיה, ואיך את חיה.

אלקטרה

תסתכל בעצמך על הצל הזה.

אִוְסָטָס

כן, אני רואה איך העצב אוכל אותך.

אלקטרה

ותסתכל על השיער הקצוץ שלי.

אִוְסָטָס

צער נורא לאבד אח ואבא.

אלקטרה

מה יכול להיות לי יותר יקר מהם?

אִרְסָטֵס

ואת חושבת שלאחיד יש משהו יותר יקר ממך?

אלקטרה

אני רק יודעת שאחי לא נמצא כאן, להיות אתי.

אִרְסָטֵס

למה את גרה בסביבה הזאת, רחוק מהעיר?

אלקטרה

אני נשואה. יותר טוב למות מנישואים כאלה.

אִרְסָטֵס

אני לא מקנא באחיד. למי את נשואה?

אלקטרה

לא למישהו שאבא שלי היה מייחל לי.

אִרְסָטֵס

אבל תגידי לי, שאני אספר לאחיד.

אלקטרה

אני גרה אתו בחור שם.

אִרְסָטֵס

נראה בית של פועל שחור או רועה צאן.

אלקטרה

כן, הוא עני, אבל בן אדם טוב. והוא מכבד אותי.

אִוְרְסֵטְס

איך הוא מכבד אותך?

אלקטרה

הוא אף פעם לא התקרב למיטה שלי.

אִוְרְסֵטְס

למה? בגלל איזה נדר? או שאת לא מושכת אותו?

אלקטרה

הוא מרגיש שזה היה משפיל את ההורים שלי.

אִוְרְסֵטְס

הוא לא שמח להתחתן איתך?

אלקטרה

הוא חושב שלאיש שנתן לו אותי

לא הייתה זכות לעשות את זה.

אִוְרְסֵטְס

אני מבין. הוא מפחד שאִוְרְסֵטְס יעניש אותו.

אלקטרה

נכון. אבל הוא גם איש מתחשב.

אִוְרְסֵטְס

נשמע בן אדם נפלא. צריך לתגמל אותו על זה.

אלקטרה

זה בדיוק מה שאחי יעשה, אם הוא יחזור פעם הביתה.

אִוְרִסְטִס

איך אימא שלך מאפשרת את כל זה?

אלקטרה

נשים אוהבות את הגברים שלהן, לא את הילדים.

אִוְרִסְטִס

ולמה אִיגִיסְתֹּס משפיל אותך ככה?

אלקטרה

הוא רצה שאני אלד ילדים פשוטים,

אז הוא נתן אותי לאיש פשוט.

אִוְרִסְטִס

אני מבין. שלא תלדי ילדים שיוכלו להתנקם בו.

אלקטרה

נכון, זה מה שהוא תכנן.

הלוואי שהוא יקבל עונש נוראי על כל מה שהוא עושה לי.

אִוְרִסְטִס

הוא יודע שאת עדיין בתולה?

אלקטרה

לא, זה סוד.

אִוְרִסְטִס

(מצביע על המקלה) אפשר לסמוך על הנשים האלה כאן?

אלקטרה

כן, הן יודעות לשמור סוד.

אֶרֶסְטֵס

אם אֶרֶסְטֵס יגיע לכאן, מה הוא יוכל לעשות?

אלקטרה

אתה שואל אותי ברצינות? מה יש לחשוב בכלל!

אֶרֶסְטֵס

אני מתכוון, איך הוא יהרוג את הרוצחים של אבא שלו?

אלקטרה

איך? בדיוק כמו שהם רצחו אותו!

אֶרֶסְטֵס

היית עוזרת לו להרוג את אימא שלך?

אלקטרה

ברור, עם אותו הגרזן ששחט את אבא שלנו.

אֶרֶסְטֵס

אני אגיד לו את זה. את בטוחה?

אלקטרה

לא אכפת לי למות, העיקר להרוג אותה!

אֶרֶסְטֵס

הלוואי שאֶרֶסְטֵס היה כאן לשמוע אותך.

אלקטרה

גם אם הוא היה כאן, לא הייתי מזהה אותו.

אֶרֶסְטֶס

נשמע הגיוני – הייתם קטנים כשהפרידו ביניכם.

אלקטרה

יש רק אחד שיכול לזהות אותו, מישהו קרוב לי.

אֶרֶסְטֶס

זה שהציל את אֶרֶסְטֶס מהרצח?

אלקטרה

כן. הוא היה משרת של אבא שלי. הוא זקן עכשיו.

אֶרֶסְטֶס

לפחות אבא שלך זכה לקבר?

אלקטרה

כן, אבל קברו אותו רחוק מהארמון.

אֶרֶסְטֶס

מזעזע! תפרטי, כדי שאוכל לספר לאחיד
על כל הזוועה הזאת.

מקהלה

גם אני רוצה לדעת. אני גרה רחוק מהעיר,
ואין לי מושג מה קורה שם.

אלקטרה

אם זה מה שאתה מבקש, אני אספר
על הדברים הנוראיים שעוברים עליי
ועל הזוועה שעברה על אבא שלי.
ובבקשה, תספר את כל זה לאוֹרְסֵטְס.

קודם-כל תספר לו איך אני לבושה,
בתוך איזה לכלוך אני גרה, ובאיזה בית,
אחרי חיים בארמון.
אני בעצמי תופרת את הבגדים שלי,
אחרת אני אלך עירומה.
אני בעצמי מביאה מים מהנהר.
וזהו. נגמרו הפסטיבלים והחגיגות.
אני מתכווצת רק מהמחשבה איזה גברים מפורסמים
חיזרו אחריי, ואם הם היו רואים אותי ככה.

וכל הזמן הזה אימא שלי יושבת לה על כיסא מלכות,
באמצע כל השלל שאבא שלי הביא מטרוריה,
מוקפת עבדים אסייתים לבושים בגדים נוצצים,
שגם אותם אבא לקח שלל.
הדם שלו עדיין נרקב על הרצפה בארמון,
והאיש שרצח אותו רוכב לו על אותה מרכבה
שאבא שלי נהג בה, ומחזיק בשחצנות
בשרביט הפיקוד על הצבא היווני, שגם הוא היה שייך לאבא שלי.

הקבר שלו מוזנח, ולא עורכים לכבודו שום טקסי אזכרה.
שמעתי שבעלה החדש של אמא שלי, כשהוא משתכר,
קופץ לו על הקבר, זורק אבנים על המצבה, ומעז לצרוח:
"איפה הבן שלך, אוֹרְסֵטְס?
למה הוא לא בא לשמור על הקבר שלך?"

אני מבקשת ממך, ספר לאחי את הכול!
בושה שאבא שלו חיסל את כל טרויה,
אבל הוא, גבר צעיר וחזק, לא מסוגל לחסל איש אחד.

נכנס האיכר.

מקהלה

הנה בעלך, אלקטרה. הוא חזר מהעבודה.

איכר

מי אלה? למה הם הגיעו לכאן? הם מחפשים אותי?
אסור לאישה נשואה לדבר עם גברים צעירים. בושה!

אלקטרה

יקירי, אל תחשוד בי.
האנשים האלה באו להביא לי הודעה מאוֹרְסֶטְס.
(לצעירים) תסלחו לו על המילים האלה.

איכר

אז מה הם מספרים? הוא חי?

אלקטרה

הם אומרים שהוא חי, ואני מאמינה להם.

איכר

הוא חושב על מה שעובר עלייך ועל אבא שלך?

אלקטרה

אני מקווה. אבל למי שחי בגלות אין כוח.

איכר

מה החדשות שהם מביאים מאֶרְסְטָס?

אלקטרה

הוא שלח אותם לברר מה המצב שלי.

איכר

הם יכולים לראות בעצמם.

את מה שהם לא יכולים, בטח סיפרת או תספרי להם.

אלקטרה

הם כבר יודעים הכול.

איכר

אז למה אנחנו לא מכניסים אותם הביתה?

(אל הצעירים) בואו, תיכנסו. תודה על החדשות הטובות.

(אל המשרתים של אֶרְסְטָס)

קדימה, תכניסו את הדברים שלהם.

(שוב אל שני הצעירים)

אל תגידו לא. באתם מאיש יקר,

אז גם אתם יקרים. ברוכים הבאים!

יש לנו מעט, אבל נסתדר.

אֶרְסְטָס

(אל אלקטרה, בלחש) זה האיש שמעמיד פנים שהוא נשוי לך

כדי לא להשפיל את אֶרְסְטָס?

אלקטרה

כן, זה האיש שכולם קוראים לו בעלי.

אורֶסְטֶס

(אל האיכר) תודה. נכון, יש לך כיס קטן, אבל הלב שלך ענק!
בכל מקרה, אני מודה – הייתי מעדיף שאורֶסְטֶס בעצמו
היה מארח אותי כאן, בארמון שהיה של אבא שלו.
אבל אולי הוא עוד יבוא.

אורֶסְטֶס, פִּילֶדֶס והמשרתים נכנסים לבית.

מקהלה

אלקטרה, אני כל כך שמחה –
נראה שיש איזה סיכוי לשינוי.

אלקטרה

(אל האיכר) למה אמרת להם להיכנס?
הם אנשים מכובדים,
ואין לנו שום דבר בבית להציע להם.

איכר

למה לא? אם הם באמת אנשים מכובדים,
הם יהיו מרוצים אם יש לנו או אין לנו מה להציע.

אלקטרה

אם כבר עשית את הטעות הזאת,
כדאי שתלך למשרת הזקן של אבא שלי.
סילקו אותו מהעיר, והוא רועה את הכבשים
שם, ליד הנהר.
תגיד לו שהגיעו אורחים, ושיביא קצת אוכל.
הוא יהיה מאושר כשישמע
שהילד שהוא הציל אותו עדיין חי.
ואל תחשוב אפילו לבקש מאימא שלי –
לא תקבל ממנה כלום.

היא מאוד לא תאהב לשמוע שאֶרְסֶטְס בחיים.

איכר

בסדר, אם זה מה שאת רוצה, אני אלך למשרת הזקן.
תיכנסי בינתיים הביתה ותפתחי להם שולחן
עם מה שיש לנו. ויש לנו מספיק בשבילם ליום אחד שלם.
אם אישה רוצה, היא יכולה להכין ארוחה מביצה.

האיכר יוצא. אלקטרה נכנסת הביתה.

מקהלה

איזה לוחמים אדירים, מפורסמים, הסתערו על טרויה!
גיבורים אחד אחד, ובראשם המפקד העליון, המלך אֶגְמֶמְנוֹן.
המלחמה נגמרה, המלך חזר סופסוף הביתה,
חזר אליך, קְלִיטִימְסֶטֶרָה,
אבל לא חרב של גיבור מטרואה –
לא, הניאוף שלך,
הניאוף הבוגדני שלך שחט אותו.
הלוואי, בעזרת האלים, שיום אחד
אראה חרב ננעצת לך בגרון
ואת הדם שלך נשפך על הרצפה.

נכנס הזקן עם טלה על הכתפיים ומצרכים אחרים בידיים.

זקן

איפה הנסיכה הצעירה, איפה הגברת שלי?
הבת של אֶגְמֶמְנוֹן, האיש שגידלתי אותו לפני המון שנים.
איזו דרך תלולה לבית שלה, תלולה מדי לזקן כמוני.
אבל הם אנשים יקרים, אז לא נורא,
עוד קצת מאמץ לגב הכפוף ולרגליים הרועדות.

אלקטרה נכנסת מהבית.

אה, הנה את אלקטרה מתוקה!
הבאתי לך טלה ששלפתי
מהעטינים של אימא שלו,
וקצת גבינה, ואת טעם החיים הזה –
יין שהכנתי בעצמי לשטוף טיפה את הגרון.
תקראי למישהו שיכניס את הדברים האלה לבית,
ויגיש אותם לאורחים.
לא נעים לי, אני רוצה לנגב את הדמעות
לפני שאני נכנס.

משרת מכניס לבית את המצרכים. הזקן מנגב את הדמעות.

אלקטרה

למה אתה בוכה?
קשה לך לראות אותי במצב הזה?
או שאתה בוכה על אֶרֶסְטֶס, שנמצא בגלות,
ועל אבא שלי, שהזעת לגדל אותו, וסתם,
לא יצא מזה כלום?

זקן

כן, סתם לגמרי.
אבל, בכל זאת, בדרך לכאן עברתי דרך הקבר שלו.
מקום נטוש, בלי אנשים, אז ירדתי על הברכיים
ובכיתי בשבילו. שפכתי על הקבר קצת מהיין
שהבאתי לאורחים, והנחתי עליו ענפי הדס.
פתאום, על המזבח ליד ראיתי טלה שחור,
שנשחט זמן קצר לפני כן, וקצת שיער בלונדיני.
התפלאתי למי היה אומץ כזה להגיע לקבר.
זה בטח לא היה מישהו מהתושבים כאן.

אולי אחיך הגיע בסוד ועבר דרך הקבר של אבא שלו.

מוציא קצת שיער ומגיש לה.

קחי, שימי את השיער הזה מול השיער שלך
ובואי נראה אם הם באותו צבע.
הרבה פעמים יש דמיון גופני בתוך המשפחה.

אלקטרה

סליחה, מה שאתה אומר לא נשמע לי הגיוני.
אתה חושב שאחי האמיץ הגיע לכאן בסוד
כי הוא מפחד מאייגיסתוס?
חוץ מזה, ממתי שיער דומה
הוא הוכחה לקרבה משפחתית?
להרבה אנשים, שאין ביניהם שום קרבה,
יש שיער דומה ובצבע דומה.

זקן

אז תלכי לשם ותעלי על הסימנים שהוא השאיר
עם כפות הרגליים שלו –
תבדקי אם הם תואמים לשלך.

אלקטרה

איך רגל יכולה להשאיר עקבות על אדמה סלעית?
וגם אם היא הייתה יכולה,
למה שטביעת רגל של אח תהיה זהה לזו של אחותו?
לגבר יש כפות רגליים יותר גדולות.

זקן

לפני שהצלתי אותו ממוות, את זו שתפרת לו את הבגדים.
את חושבת שתוכלי לזהות אותם?

אלקטרה

שכחת שהייתי ילדה כשאורֶסְטֶס יצא לגלות?
ונניח שתפרתי לו את הבגדים,
נראה לך שהוא עדיין לובש אותם, בגילו?
זה בטח מישהו מחוץ לארץ
שהזדעזע מהמצב של הקבר
והשאיר שם, בתור אות כבוד, כמה שערות.

זקן

איפה האורחים? אני רוצה לשאול אותם
כמה שאלות על אחיך.

אורֶסְטֶס, פִּילֶדֶס והמשרתים שלהם יוצאים מהבית.

אלקטרה

הנה, הם בדיוק יצאו מהבית.

זקן

(לאלקטרה) נראה שהם ממשפחות טובות, אבל זה עלול להטעות.
הרבה בני טובים הם טיפוסים מפקפקים.
(אל האורחים) שלום, מה שלומכם?

אורֶסְטֶס

טוב, תודה.

(בלחש והצדה) אלקטרה, מי הגרוטאה הזאת?

אלקטרה

זה האיש שגידל את אבא שלי.

אורֶסְטֶס

מה אמרת? זה האיש שהבריא מכאן את אחיך?

אלקטרה

כן, זה האיש שהציל אותי, אם הוא עדיין חי.

אורקסט

מה הוא נועץ בי עיניים?! אני מזכיר לו מישהו?

אלקטרה

אולי הוא שמח לראות חבר של אורקסט.

הזקן מסתובב מסביב לאורקסט.

אורקסט

אולי. אבל למה הוא מסתובב סביבי?

אלקטרה

אין לי מושג, גם לי זה מוזר.

זקן

גברת, אלקטרה יקרה שלי, תתפללי לאלים!

אלקטרה

על מה?

זקן

תתפללי לקבל את האוצר שהשמיים מראים לך.

אלקטרה

הנה. (מתפללת.) זקן, מה אני מפספסת?

זקן

(מצביע על אורקסט) תסתכלי על האיש הזה.

הוא האיש הכי יקר לך.

אלקטרה

ומה עשיתי עד עכשיו, לא הסתכלתי עליו?

תגיד, השתגעת?

זקן

אני משוגע אם אני רואה את אחיך?

אלקטרה

לא מבינה את הדברים המוזרים שאתה אומר.

זקן

מה שאני אומר זה שאני רואה את אוֹרְסֵטְס,

הבן של אֶגְמֶמְנוֹן.

אלקטרה

למה שאני אאמין לך? לפי מה זיהית אותו?

זקן

לפי הצלקת לאורך הגבה שלו.

פעם, באחוזה של אבא שלכם,

רדפתם, את והוא, אחרי עופר איילים,

והוא נפל וחסף את המכה הזאת.

אלקטרה

כן. כן. כן. אני רואה את הסימן שהוא נפל.

זקן

אז למה את מחכה? תחבקי את אח שלך!

אלקטרה ואָרְקֶטָס מתחבקים.

אלקטרה

סופסוף הגעת.

אני לא מאמינה שאני מחבקת אותך.

אָרְקֶטָס

סופסוף גם אני מחבק אותך.

אלקטרה

חשבתי שזה אף פעם לא יקרה.

אָרְקֶטָס

גם אני.

אלקטרה

אתה באמת אָרְקֶטָס?

אָרְקֶטָס

כן, האיש היחיד שאת יכולה לסמוך עליו.

ואם אני אצליח בתוכנית שלי ל-

אני אצליח. הצדק אתי.

מקהלה

הגעת, הגעת, יום שחיכינו לו כל כך הרבה זמן!

בואו נתפלל שהמזל יפתח לאחיד את הדלת

אל תוך המדינה.

אָרְקֶטָס

אלקטרה, אני כל כך נהנה מהחיבוק שלך,

אבל בואי נשמור את החיבוקים האלה ליותר מאוחר.
זקן, הגעת בזמן, אז תגיד לי:
איך להעניש את הרוצח של אבא שלי?
ואיך להעניש את אימא שלי שהתחתנה אתו בלי בושה?
יש אנשים במדינה שיעזרו לי או שהכול אבוד?
עם מי לשתף פעולה?
מתי לפגוש אותם, בלילה או ביום?
באיזו דרך להילחם באויבים שלי?

זקן

בן, אף אחד לא חבר שלך כשאתה בצרות.
קשה למצוא מישהו שישאר לידך
גם בזמנים הטובים וגם בזמנים הרעים.
החברים שלך ראו איך המשפחה שלך נהרסת –
אז אל תצפה מהם לכולם במצב הזה.
תקשיב טוב למה שאני אומר:
אם אתה רוצה לזכות בחזרה בארמון של אבא שלך
ובמדינה הזאת, זה תלוי רק בך – ובקצת מזל.

אֶרֶסְטוֹס

מה אני צריך לעשות כדי להשיג את זה?

זקן

תהרוג את אֶיִיגִיסְתוֹס ואת אימא שלך.

אֶרֶסְטוֹס

זאת בדיוק המטרה שלי. אבל איך לעשות את זה?

זקן

לא אם תיכנס לארמון המבוצר שלו.

אל תחשוב על זה אפילו.

אֶרְסֵטְס

הוא מוקף מאבטחים ושומרי ראש?

זֶקֶן

בדיוק. מרוב פחד ממך הוא לא מצליח לישון כמו שצריך.

אֶרְסֵטְס

הבנתי. אז מה אתה מייעץ לעשות?

זֶקֶן

יש לי רעיון.

אֶרְסֵטְס

בבקשה, אני מקשיב.

זֶקֶן

בדרך לכאן ראיתי את אייגיסתוס.

אֶרְסֵטְס

מצוין. איפה הוא היה?

זֶקֶן

לא רחוק מכאן, באחוזה שלו.

אֶרְסֵטְס

מה הוא עשה? אני מתחיל לראות אור בקצה המנהרה.

זקן

נראה לי שהוא בהכנות לאיזו מסיבה.

אוקסֶטס

נולד לו עוד ילד?

זקן

לא יודע, רק ראיתי שמתכוננים לשחוט שם עגל.

אוקסֶטס

כמה אנשים היו אתו?

זקן

אף אחד בכיר, רק המשרתים שלו.

אוקסֶטס

אתה חושב שיש שם מישהו שיזהה אותי?

זקן

לא, אף אחד מהם לא ראה אותך.

אוקסֶטס

אתה חושב שאם אני אהרוג אותו,

הם יעברו לצד שלי?

זקן

ברור, אנשים עם אופי של משרתים

מחפשים תמיד איפה מרוחה החמאה.

אָרְסֶטֶס

איך להתקרב אליו?

זִקֵּן

כשהוא ישחט את העגל תעבור שם ליד,
שיראה אותך.

אָרְסֶטֶס

האחוזה נמצאת בהמשך הדרך, נכון?

זִקֵּן

כן. וכשהוא יראה אותך, הוא יזמין אותך להצטרף למסיבה
ולאכול איתם על האש.

אָרְסֶטֶס

אני מקווה מאוד להיות הורס מסיבות.

זִקֵּן

אחר כך, תצטרך לגלות תושייה ולאלתר.

אָרְסֶטֶס

צודק. ואיפה אימא שלי?

זִקֵּן

בארמון. אבל כשיחשיך, היא תצטרף לבעלה.

אָרְסֶטֶס

למה היא לא הלכה אתו ביחד למסיבה?

זקן

היא מפחדת ממה שאנשים יגידו.

אֶרְסֵטֶס

אני מבין. היא יודעת שכולם מרכלים עליה.

זקן

נכון. כולם שונאים אותה כי אין לה אלוהים.

אֶרְסֵטֶס

אז איך להרוג את שניהם ביחד?

אלקטרה

אני אדאג לרצח של אימא.

אֶרְסֵטֶס

בהצלחה עם זה.

אלקטרה

בוא ניעזר שנינו בזקן.

זקן

אין בעיה. יש לך תוכנית איך לרצוח את אימא שלך?

אלקטרה

לך אליה ותודיע לה שילדתי בן.

זקן

מתי? לפני כמה חודשים או ממש עכשיו?

אלקטרה

לפני עשרה ימים – הזמן שבו אני חייבת להישאר טהורה.

זקן

איך זה יקדם את הרצח של אימא שלך?

אלקטרה

כשהיא תשמע שילדתי, היא תבוא.

זקן

למה את חושבת ככה?

נדמה לך שאכפת לה ממך?

אלקטרה

כן. והיא תבכה בגלל המעמד הנמוך של התינוק.

זקן

נניח. בואי נחזור לתוכנית שלך. מה הלאה?

אלקטרה

אם היא תבוא, זה הסוף שלה.

זקן

כדאי שנהיה מעשיים.

היא מגיעה לדלת של הבית שלך – מה אז?

אלקטרה

אז הדרך שלה לגיהנום תהיה קצרה!

זקן

ברגע שאני אראה את זה, כבר לא יהיה אכפת לי למות!

אלקטרה

קודם-כל תיקח את אוֹרְסֵטְס.

זקן

לאחווה של אֵיִיִּיסְתוֹס?

אלקטרה

כן, ואחר כך תלך לאימא שלי
ותודיע לה את מה שאמרתי לך.

זקן

אני אודיע לה – אל תדאגי,
זה יישמע כאילו זה יוצא מהפה שלך.

אלקטרה

(אל אוֹרְסֵטְס) קדימה, לעבודה. הרצח הראשון הוא שלך.

אוֹרְסֵטְס

זקן, בוא תיקח אותי לשם.

זקן

בשמחה מכל הלב.

אוֹרְסֵטְס

בואו נתפלל כולנו שהאויבים שלנו יושמדו.

אלקטרה

ושנזכה לרחמים – סבלנו מספיק.

זקן

ושתנקמו, בצדק, ברוצחים של אבא שלכם.

אֶרֶסְטֵס

אבא, איך אימא רצחה אותך, בלי הפסקה רצחה אותך.
בוא, בוא עם כל החיילים שנהרגו,
כל אלה שנלחמו לצדך ועזרו לך לכבוש את טרויה.
אתה שומע אותי?

אלקטרה

אבא שומע הכול, אני בטוחה.

טוב, הגיע הזמן. תקשיב לי, אֶרֶסְטֵס :
אתה חייב להרוג את אייגיסתוס!
אם לא תצליח ותיהרג בעצמך, גם אני אמות.
עכשיו אני הולכת לבית להתכונן.
אם יגיע ממך דיווח שהצלחת, כל הבית יצרח משמחה.
אם להפך...

אֶרֶסְטֵס

אני יודע.

אלקטרה

תהיה אמיץ!

אֶרֶסְטֵס , פִּילֶדֶס, הזקן והמשרתים יוצאים. אלקטרה פונה אל המקהלה.

נשים, כשתגיע הידיעה מה קרה,

תדווחו לי אותה מילה במילה.
אני אחכה מוכנה עם חרב ביד.
לא אתן לאויבים שלי את הסיפוק להרוג אותי
אם יתברר שהם ניצחו.

אלקטרה יוצאת.

מקהלה

הסיפורים המזעזעים שמספרים,
כל המיתוסים העתיקים על בגידות ורציחות,
ואיך זאוס הפך יום ללילה,
כל אלה נועדו להעמיק את האמונה באלוהים.
אין לך אלוהים, קליטימֶסְטֶרָה, אין לך!
איך רצחת את בעלך.

נשמעת צעקה רחוקה.

מה זה? שמעתן?

עוד צעקה.

יללה של נשמה שטסה מהגוף.
אלקטרה! בואי!

אלקטרה

מה קרה? יש חדשות מאוֹרְסֶטְס?

מקהלה

לא יודעת, אבל שמעתי צרחת מוות.

אלקטרה

גם אני שמעתי. צרחה רחוקה.

מקהלה

רחוקה, אבל ברורה.

אלקטרה

זו צרחה של אייגיסטוס או של אורקסטוס?

מקהלה

לא יודעת. הכול מעורבב.

אלקטרה

מה שאת אומרת נשמע כמו המוות שלי.

למה אני מחכה?

מקהלה

רק רגע, אלקטרה, חכי עד שתגיע ידיעה ברורה.

אלקטרה

לא, האויב ניצח. איפה השליחים?

מקהלה

תכף הם יגיעו. זה לא דבר פשוט להרוג מלך.

נכנס שליח.

שליח

חדשות נפלאות, נשים, חדשות על הניצחון של אורקסטוס:

אייגיסטוס, הרוצח של אֶגְמֶמֶנון, שוכב בתוך שלולית דם!

בואו נודה לאלים.

אלקטרה

מי אתה? למה שאני אאמין לך?

שליח

את לא מזהה אותי? אני המשרת של אחיך.

אלקטרה

סליחה, מרוב פחד לא הכרתי אותך, אבל עכשיו אני מזהה.
אז מה אתה אומר, הרוצח המנוול של אבא שלי מת?

שליח

מת, כן. ואם את רוצה, אני אחזור על זה שוב: הוא מת!

אלקטרה

סופסוף הצדק יצא לאור!
איך אוֹרְסֶטְס הרג אותנו? אני רוצה לדעת.

שליח

אחרי שיצאנו מהבית, הלכנו על שביל רחב של מרכבות,
והגענו לאחוזה של אייגיסטוס.

הוא בדיוק הסתובב בגן המטופח שלו
וקטף ענפי הדס כדי להכין לעצמו זר לראש.

הוא ראה אותנו וקרא לנו:

"שלום, חברים! מי אתם? מאיפה באתם?

מאיזו ארץ אתם?"

אוֹרְסֶטְס ענה: "אנחנו מתְסַלְּיָה,

באנו להעלות קורבן לכבוד זֵאוּס."

אֵיִיגִיסְטוֹס אמר: "היום אתם אורחים במסיבה שלי.

אני הולך לשחוט עגל. אם תקומו מחר מוקדם בבוקר,

תגיעו באותה מהירות למקדש של זֵאוּס.

בואו, תיכנסו לבית שלי. אני לא מוכן לשמוע 'לא'."

והוא החזיק לנו בידיים והכניס אותנו לבית שלו.

כשהיינו בפנים, הוא אמר:

"שמישהו יביא מים לאורחים, שייטלו ידיים,

כדי שיוכלו לעמוד מסביב למזבח."

אבל אֶרְסֶטְס אמר: "בדיוק טיהרנו את עצמנו בנהר הקרוב.

אם אתה רוצה לשתף אותנו בטקס השחיטה,

אנחנו כבר מוכנים – ובשמחה, אדוני."

ככה הם דיברו ביניהם, ושומרי הראש של אייגיסתוס

הניחו בצד את הנשק שלהם וניגשו להכין את הטקס.

חלק הביאו כלי לאסוף את הדם שיישפך,

חלק הביאו סלים, ואחרים הדליקו את האש

והציבו סירים גדולים מסביב למזבח.

כל הבית רעש מרוב פעילות.

ואז אֶיִיגִיסְתוֹס לקח גרגרי שעורה,

פיזר אותם על המזבח, ואמר:

"הלוואי שאני ואשתי, קְלִיטִימֶסְטֶרָה,

נזכה להקריב עוד הרבה קורבנות,

ונהנה, כמו עכשיו, מההצלחה שלנו,

והלוואי שהאויבים שלי יפסידו תמיד" –

הוא התכוון אלייך ואל אֶרְסֶטְס.

אבל האדון שלי התפלל בשקט תפילה הפוכה:

"הלוואי שאזכה לחזור לארמון של אבא שלי!"

אחר כך אֶיִיגִיסְתוֹס הוציא מתוך סל סכין שחיטה,

חתך אתו מעט שיער מהפרווה של העגל,

וביד ימין השליך את השיער לאש הקדושה.

המשרתים הרימו את העגל על הכתפיים שלהם,

והוא שחט אותו. הוא פנה לאחיד :

"אומרים שהאנשים מתְּסַלֶּה הם קצבים מעולים.

קח את הסכין, ובוא נראה מה אתה יודע לעשות."

אוֹרְסֶטְס לקח את הסכין, שם על עצמו סינר, ובחר בפִּילְדָס לעזור לו.

הוא הזיז הצדה את המשרתים, תפס את הרגל של העגל,

חתך את העור עד שנחשף הבשר, ועוד לפני שמישהו הבין מה קורה,

הוא פשט את כל העור מהעגל, ואחר כך ביתר לו את הבטן.

אַיִיגִיסְתוֹס בחן את הקרביים של הבהמה וגילה שאונת הכבד חסרה.

הפנים שלו התקמטו, והאדון שלי שאל אותו :

"קרה משהו? למה אתה מודאג?"

אַיִיגִיסְתוֹס ענה :

"הבן של אֶגְמֶמֶנוֹן הוא האויב הכי שנוא שלי,

ואני מפחד שהוא יטמון לי מלכודת."

אוֹרְסֶטְס אמר :

"אתה, המלך של המדינה, אתה באמת מפחד מאיזה מישהו בגלות?

קדימה, שמישהו יביא לי גרזן במקום הסכין הזאת –

אני רוצה לפצח את עצם החזה כדי שנחגוג על האיברים הפנימיים."

הוא תפס את הגרזן, ופיצח את עצם החזה.

כשאַיִיגִיסְתוֹס התכופף ובדק את האיברים הפנימיים,

אחיד נעמד על קצות הבהונות,

ובכל הכוח הנחית את הגרזן על עמוד השדרה

של אייגיסתוס וריסק לו את החוליות.

כל הגוף שלו פרפר והתעוות בייסורי המוות.

המשרתים מיהרו אל הנשק שלהם

לקרב של רבים מול שניים.

אבל פִּילְדָס ואוֹרְסֶטְס עמדו שם באומץ

ונופפו מולם את הנשק שלהם.

ואז אוֹרְסֶטְס אמר :

"לא באתי בתור אויב של המדינה שלי.

באתי להעניש את מי שרצח את אבא שלי.

תסתכלו, אני אֹרְסֶטְס – אל תהרגו אותי!"
כשהם שמעו את זה, הם נעצרו,
ומשרת זקן אחד זיהה אותו.
השמחה הייתה גדולה ומייד הם הניחו לו זר על הראש.
אֹרְסֶטְס בדרך לכאן, ויש לו משהו להראות לך:
את הגופה של אייגיסטוס – האיש שאת שונאת.
דם תחת דם!

השליח יוצא.

מקהלה

תתחילי לרקוד, אלקטרה, תקפצי, תשירי –
אחיך זכה בניצחון!

אלקטרה

אור! שמש! אדמה! לילה!
עד היום רק הסתכלתי עליכם –
עכשיו אני רואה אתכם,
עכשיו שאֵיִיִּסְטוֹס נפל ומת,
הרוצח של אבא שלי מת!
אני הולכת לבית להכין
זר ניצחון להכתיר את אחי!

אלקטרה יוצאת.

מקהלה

כן, לכי תכיני לו זר ניצחון.
אנחנו נמשיך לרקוד כאן ולשיר.
המלכים הקודמים שלנו ישובו למלוך –
הטובים ניצחו את הרעים!
בואו נרקוד ונשיר!

אלקטרה נכנסת לבמה עם סלסלת זרים. באותו רגע נכנסים לבמה מכיוון אחר אורֶסְטֶס, פִּילֶדֶס והמשרתים שלהם, הנושאים את הגופה של אייגיסתוס.

אלקטרה

הבן של האיש שניצח את טרויה,
קבל ממני את הזר הזה לראש המנצח שלך!
חזרת הביתה, ולא בידיים ריקות:
הרגת את האויב שלך אייגיסתוס,
שרצח את אבא שלך ושלי!
(מניחה על ראשו את הזר).
ואתה פִּילֶדֶס, החבר שלו לנשק,
קבל ממני זר! הוא מגיע לך באותה המידה.
הלוואי שתמיד תצליחו ותהיו מאושרים!

אורֶסְטֶס

אלקטרה, קודם-כל תודי לאלים –
הם שתכננו את מה שקרה כאן –
ורק אחר כך תודי לי,
בסך הכול ביצעתי את התוכנית שלהם.
הרגתי את אֵיִיגִיסְתוֹס והגעתי עם הגופה שלו
כדי שתהיי בטוחה שלא דיברתי סתם –
עשיתי את זה, אלקטרה!

עכשיו, מצדי, תעשי אתו מה שמתחשק לך:
תזרקי אותו לכלבים,
תשפדי אותו על איזה צוק – שהנשרים יאכלו אותו.
הוא העבד שלך עכשיו, לא האדון שלך.

אלקטרה

אני רוצה להגיד משהו, אבל אני מתביישת.

אֹרְסֵטְס

מה? תדברי. את כבר לא צריכה לפחד יותר.

אלקטרה

אני רוצה לפתוח את הפה על האיש הזה,
למרות שהוא כבר גופה.

אֹרְסֵטְס

זאת ההזדמנות שלך – תנצלי אותה.

אלקטרה

אני מתה לעשות את זה, אבל אני מפחדת...

אֹרְסֵטְס

ממה בדיוק, אחותי?

אלקטרה

אני מפחדת שידברו עלי ויגידו
שאני משמיצה את המתים.

אֹרְסֵטְס

אף אחד לא יאשים אותך בזה.

אלקטרה

האנשים כאן כל היום מקטרים ומאשימים.

אֹרְסֵטְס

תגידי מה שמתחשק לך, אחותי.
האיש הזה הוא האויב שלנו – אין בינינו שום כללי כבוד.

אלקטרה (אל הגופה של אייגיסתוס)

במה להתחיל להאשים אותך? במה לגמור?

מה להגיד בין ההתחלה לסוף?

כל בוקר לא הפסקתי לחזור על מה שאטיח לך בפנים

אם אהיה משוחררת מהפחדים ששיתקו אותי.

עכשיו אני משוחררת. חופשיה.

ואני אשפוך עליך את העלבונות

שרציתי לשפוך עליך כשהיית בחיים.

הרסת לי את החיים, ולקחת ממני וממנו

(מצביעה על אֶרֶסְטֶס) את אבא שלנו.

בזמן שכל היוונים נלחמו בטרואה,

רבצת לך כאן, חתיכת עלוקה,

התחתנת בלי בושה עם אימא שלי

ורצחת את בעלה, המצביא העליון של הצבא היווני.

היית כל כך טיפש עד שדמיינת לעצמך,

שהאישה שבגדה במיטה של אבא שלי

תהפוך פתאום לאשתך הנאמנה.

אידיוט, בוגדת נשאת בוגדת!

למרות שאנשים חשבו שאתה חי חיים לא רעים,

חיית חיים מסכנים. ידעת מצוין שהנישואים שלך בזויים,

ואימא שלי ידעה מצוין שהיא נשואה לחלאה.

שני אנשים רעים, שהעבירו אחד לשני את הרוע שלהם.

כל האזרחים כאן אמרו עליך:

"הנה האיש של קְלִיטִימָסְטֶרָה,"

לא, "הנה האישה של אייגיסתוס".

בושה וחרפה לראות בית

שהאישה שולטת בו, לא הגבר.

אני בזה לכל מי שהאנשים קוראים לו

"הילד של אימא שלו", לא "הבן של אבא שלו".

אם גבר מתחתן עם אישה

ממעמד הרבה יותר גבוה משלו,

אף אחד לא מדבר על הגבר, רק על האישה.

אבל המקום שבו הכי חיית באשליות

היה לחשוב שאתה שווה משהו כי יש לך כסף.

כסף הוא שָׁמָן, רצפה רטובה.

מה שיציב הוא האופי, הוא זה שנשאר איתנו

ותומך בנו בזמנים הקשים.

על היחס שלך לנשים אני לא ארחיב –

לבתולות בחברה שלנו לא יפה לדבר על זה.

אבל בכל זאת אני ארמוז, והמבין יבין.

התנהגת אל נשים בגועל נפש

כי חשבת שאם יש לך ארמון ואתה יפיוף, אז מותר לך.

אבל אני לא מחפשת נקבה, אני רוצה גבר! אמיתי!

לילדים של גברים כאלה יש אומץ להחזיק בנשק,

היפיופים טובים רק בתור קישוטים.

אז לך עכשיו לעזאזל, איש טיפש!

הזמן חשף אותך, וקיבלת את מה שמגיע לך.

שאף פושע לא יחשוב, שאם בפשע הראשון שלו

הוא חמק מהצדק, הוא יצליח לחמוק ממנו עד סוף החיים.

ראש המקהלה

אֵיִיקְסָתוֹס עשה דברים נוראיים, והוא שילם על זה ביוקר.

לצדק יש כוח אדיר.

אלקטרה

(פונה אל המשרתים) תכניסו את הגופה לבית ותסתירו אותה.
אסור שאימא שלי תראה אותה עכשיו.

המשרתים מכניסים לבית את הגופה של אייגיסתוס.

אֶרֶסְטֶס

(מסתכל לעומק הבמה) רק רגע,
הנה עוד משהו שצריך לטפל בו.

אלקטרה

מה זה? חיילים שבאו לעזור לאייגיסתוס?

אֶרֶסְטֶס

לא, זאת האישה שילדה אותי.

אלקטרה

היא באה ישר לתוך המלכודת שלנו!
תראה באיזה בגדים מפוארים היא באה! באיזו מרכבה!

אֶרֶסְטֶס

מה נעשה? נהרוג אותה?

אלקטרה

מה קרה, איך שראית אותה התחלת לרחם עליה?

אֶרֶסְטֶס

היא אימא שלי, היא ילדה אותי, היא גידלה אותי –
איך אני יכול להרוג אותה?

אלקטרה

בדיוק כמו שהיא הרגה את אבא שלך ושלי.

אוקסֶטס

אפולון, איזו פקודה מטומטמת נתת לי!

אלקטרה

אם האל אפולון מטומטם, מי חכם?

אוקסֶטס

ציווית עלי להרוג את מי שאסור לי להרוג –
את אימא שלי.

אלקטרה

מה כבר יכול לקרות לך
אם תתנקם בה על מה שעשתה לאבא?

אוקסֶטס

יגרשו אותי מכאן בתור מי שרצח את אימא שלו,
כשלפני כן הסתובבתי חופשי מכל אשמה.

אלקטרה

אבל אם לא תתנקם בה, תואשם בכפירה באלים.

אוקסֶטס

אני יודע. אבל לא יענישו אותי על הרצח של אימא?

אלקטרה

ומה אם לא תתנקם בה על הרצח של אבא?

אֹרְסֶטְס

מי ציווה עלי לעשות את זה – איזה שד במסווה של אל?

אלקטרה

שד בתוך המקדש? לא נראה לי.

אֹרְסֶטְס

אני לא מאמין שזו פקודה נכונה.

אלקטרה

אל תהיה לי עכשיו רַפִּיכָה!

לך תעשה לה בדיוק את מה שעשית לאייגיסתוס, בעלה.

אֹרְסֶטְס

בסדר, אני נכנס לבית.

זה מעשה נוראי, אלקטרה.

אני לא מרגיש שום שמחה, להפך.

אבל אם זה מה שהאלים רוצים, זה מה שיהיה.

אֹרְסֶטְס ופִּילֶדֶס נכנסים לבית. קְלִיטִימָסְטֶרָה מופיעה בתוך מרכבה, שמאחוריה עגלה עם שפחות מטרואיה.

מקהלה

הוד מלכותך, ברוכה הבאה!

אנחנו סוגדות לך כמו לאלים,

בזכות העושר וההצלחה שלך.

לכבוד לנו לשרת אותך, המלכה.

קְלִיטִימָסְטֶרָה

שפחות מטרואיה, רדו מהעגלה שלכן,

ובואו לעזור לי לרדת מהמרכבה שלי.

אחרי שמילאנו את המקדשים שלנו בשלל נוצץ,
בחרתי, בעצמי, אחת אחת, את השפחות האלה,
לקשט קצת את הארמון, ובתור תחליף לבת שאיבדתי.

השפחות יורדות מהעגלה ועוזרות לקליטימסֶטֶרָה לרדת מהמרכבה.

אלקטרה

אימא, מי צריכה לעזור לך לרדת מהמרכבה
ולהחזיק את היד המלכותית שלך, לא אני?
אחרי שזרקו אותי מהארמון של אבא
כדי לגור בחור הזה, אני בעצם שפחה, לא?

קליטימסֶטֶרָה

יש לי מספיק שפחות בשביל זה.
אל תתאמצי בגללי.

אלקטרה

למה לא? גם אני שבויה כמוהן,
גם אני נשארתי, כמוהן, יתומה מאבא,
גם לי הרסו את הבית וסילקו אותי ממנו.

קליטימסֶטֶרָה

מי שגרם לזה הוא אבא שלך,
שזמם מזימות נגד המשפחה שלו,
נגד מי שהוא היה צריך לאהוב, לא להרוג.
אני אסביר, למרות שאם יוצא לאישה שם רע
הלשון שלה הופכת להיות מרירה, לא נעימה,
אבל לא הוגן לשפוט אותה לפי זה.
אז קודם-כל, תקשיבי לכל העובדות,
ואם אחר כך תחשבי שמגיע לי שתשנאי אותי,
בבקשה, תשנאי. אבל אם לא, למה לשנוא אותי?

סבא שלך חיתן אותי עם אבא שלך,
ובטח לא כדי להרוג אותי או את הילדים שילדתי.
אבא שלך רימה את הבת שלי, אי־יִגְנֶיָה:
הוא סיפר לה שהוא מתכוון לחתן אותה עם אָכִילֶס,
לקח אותה לנמל שבו עגנו האוניות של היוונים
רגע לפני שהפליגו למלחמה בטרואה,
זרק אותה על מזבח, ושחט אותה, מהגרון הלבן שלה.

אם הוא היה עושה את זה בניסיון להציל את המדינה
או כדי להציל את המשפחה ואת שאר הילדים,
כולם היו סולחים לו, כי זה להקריב אחד למען רבים.
אבל לא, זה לא היה ככה. הוא הרג אותה
רק בגלל שגיסתו, הֶלֶנָה, הייתה בוגדת זנונת,
ובעלה, אח שלו מֶנְלָאוֹס, לא ידע לתפוס אותה קצר.

אבל למרות שהוא פגע בי ככה, לא זה מה שהטריף אותי
ולא בגלל זה הייתי הורגת אותו.
מה שקרה זה שהוא הביא הביתה את קְסִינְדְרָה,
הנסיכה הצעירה מטרואה, הכניס אותה למיטה שלו,
והתכוון להחזיק שתי נשים יחד, באותו הבית.

הגברים אומרים שאנחנו טיפשות,
אם אנחנו לא מקבלות את זה בשתיקה.
על גופתי המתה!
אם הוא רוצה עוד אישה – בבקשה, אני רוצה עוד גבר, מאהב!
הבעיה היא שאחר כך כולם מאשימים אותנו, את הנשים,
אבל על הגברים שהביאו לכל המצב הזה
אף אחד לא מוציא מילה רעה אחת!

אלקטרה, אבא שלך שחט את הבת שלי, איִפְיִנְיָה,
את אחותך, ולא הפסיק לשחוט אותי ולשחוט אותי
עם כל הדברים הנוראיים שהוא עשה לי אחר כך.
אז תדברי בחופשיות ותגידי לי,
מה לא היה צודק במוות של אבא שלך?

מקהלה

את צודקת, אבל בנישואים צריך להיות חכמים, לא צודקים.
אישה, אם יש לה שכל, צריכה תמיד לזרום עם בעלה.
מי שלא מסכימה, אין טעם להתייחס אליה בכלל.

אלקטרה

אימא, תזכרי שאמרת לי לדבר איתך בחופשיות.

קליטימֶסְטֶרָה

ואני חוזרת על זה, ילדה שלי – תדברי בחופשיות.

אלקטרה

את תפגעי בי אחרי שתקשיבי לי, אימא?

קליטימֶסְטֶרָה

לא, אני אקבל את כל מה שתגידי לי.

אלקטרה

אז אני אגיד לך, והנה הדבר הראשון:

הלוואי שהיה לך קצת יותר שכל!

את והלנה נשים יפות, זה נכון,

אבל אתן שתי אחיות טיפשות

שמביישות את המשפחה שלך.

הלנה "נחטפה", בואי נגיד שמרצונה,

ואת רצחת את האיש הכי חשוב ביוון,
בתירוץ שהוא הרג את הבת שלך.

אבל אף אחד לא מכיר אותך כמוני.
איך שבעלך יצא מהבית למלחמה,
ועוד לפני שהוחלט להקריב את אֵיפִיגֶנֶיָה,
התחלת לעמוד מול המראה
ולסרק את השיער הבלונדיני שלך.
כל אישה שמטפחת את עצמה כשבעלה מחוץ לבית,
מסומנת אצלי בתור זנונת.
אם היא לא מחפשת איזה סטוך – איזו סיבה יש לה
להוציא מחוץ לבית את הפנים היפות שלה?
אני יודעת מצוין שאת היוונייה היחידה ששמחה
אם הטרויאנים ניצחו באחד הקרבות,
אבל אם הם הפסידו, היית בדיכאון –
כי לא רצית שאבא יחזור מהמלחמה.

היו לך את כל הסיבות לא להתנהג ככה:
בעלך היה הרבה-הרבה רמות מעל אֵיפִיגֶנֶיָה –
לא סתם יוון בחרה בו להיות המפקד העליון שלה.
וכשאותך, הלנה, התנהגה בהפקרות כזאת,
הייתה לך הזדמנות לזכות בהערכה של כולם,
כי מוסריות היא תכונה שבולטת כמו מגדלור
כשהכול מסביב מופקר.

עכשיו, גם אם, כמו שאת אומרת, אבא הרג את אֵיפִיגֶנֶיָה,
מה אחי ואני אשמים?
ולמה, אחרי שרצחת את בעלך,
לא נתת לאוֹרֶסְטֶס ולי את הבית שלו?
כי עם הבית הזה קנית לך בעל חדש?

ולמה הבעל החדש הזה לא נמצא עכשיו בגלות
בתור עונש על הגלות של אוֹרְסֶטְס?
למה הוא לא מת במקומי?
החיים שאני חיה עכשיו הרגו אותי פי שניים
מאחותי שמתה רק פעם אחת.
אם רצח תחת רצח זה דבר צודק,
אני והבן שלך אוֹרְסֶטְס נהרוג אותך
בתור נקמה על מה שעשית לאבא שלנו.
כי אם מה שעשית הוא צודק, אז גם זה צודק.

קְלִיטִימַסְטֶרָה

בת שלי, תמיד אהבת יותר את אבא שלך.
ככה זה, יש ילדים שאוהבים יותר את אבא שלהם,
וילדים שאוהבים יותר את אימא שלהם.
אני מבינה את זה.

תראי אותך איך את מלוכלכת,
באיזה בגדים מטונפים את לבושה כשרק עכשיו ילדת.

אלקטרה שלי, אני לא נהנית מהדברים שעשיתי.
אין לך מושג כמה אני אומללה בגללם.
הגזמתי לגמרי בכעס שלי על אבא שלך.

אלקטרה

מאוחר מדי להתחרט. אי-אפשר לתקן את מה שעשית.
אבא שלי מת. זהו.
אבל למה את לא מחזירה את הבן שלך שנודד לו בגלות?

קְלִיטִימַסְטֶרָה

אני מפחדת. כן, אני מודה, אני חושבת על עצמי –

אומרים שהוא כועס על הרצח של אבא שלו.

אלקטרה

ולמה את מרשה לבעלך להתאכזר אליי ככה?

קליטיימסטר

זה האופי שלו. גם לך יש אופי לא קל.

אלקטרה

כי אני סובלת. אבל אני אפסיק לבעוס.

קליטיימסטר

אז הוא יפסיק להיות קשה אלייך.

אלקטרה

השחצן הזה גר לו עכשיו בבית שלי.

קליטיימסטר

את רואה? הנה את מתחילה עוד פעם.

אלקטרה

אני אשתוק. אני מפחדת ממנו
עד כמה שאפשר לפחד ממנו עכשיו.

קליטיימסטר

בואי נפסיק עם זה.
אלקטרה שלי, למה קראת לי?

אלקטרה

כי במקרה ילדתי!!

השליח שלי סיפר לך את זה. כבר שכחת?
אימא, אני מבקשת שתערכי את הטקס
לכבוד עשרת הימים הראשונים של הילד.
זה הילד הראשון שלי, ואין לי מושג מה צריך לעשות.

קליטיימסְטָרה

זה התפקיד של המיילדת.

אלקטרה

ילדתי את הילד בעצמי, בלי מיילדת.

קליטיימסְטָרה

מה, הבית שלך כל כך מנותק?
אין לך שכנה או חברה שתעזור לך?

אלקטרה

אף אחד לא רוצה חברים עניים.

קליטיימסְטָרה

אז אני אערוך את הטקס לתינוק.
אחרי שאגמור לעשות לך את הטובה הזאת,
אני אלך לבעלי, הוא באחוזה שלו. גם הוא עורך טקס.
(פונה אל השפחות שלה) לכו תאכילו את הסוסים.
תחזרו עוד מעט, כשאגמור את הטקס, וניסע לבעלי –
אני רוצה שגם הוא יהיה מרוצה.

השפחות יוצאות.

אלקטרה

תיכנסי, תיכנסי לבית המסכן שלי.
רק תיזהרי שהקירות המפויחים לא ילכלכו לך את הבגדים –

את צריכה להקפיד לערוך את הטקס לפי כל הכללים.

קליטימקסטרָה נכנסת לבית.

הכול מוכן, החרב מושחזת,
החרב שבה הוא הרג את בעלך.
שם, לצדו, את תיפלי ותמותי.
בעולם למטה תהיי אשתו של האיש
ששכבת אתו כאן, למעלה.
זאת הטובה הכי גדולה שתעשי לי,
התשלום הכי טוב על זה שרצחת את אבא שלי.

אלקטרה נכנסת לבית.

מקהלה

מעשים רעים – נענשים.
תראו את רוחות הנקמה – הן דוהרות מסביב לבית הזה.
פעם המלך שלי קרס, קרס שחוט באמבטיה שלו.
הגג ועמודי האבן בארמון הדהדו כשהוא חרחר וצווח:
"למה את רוצחת אותי, אישה אכזרית?
סופסוף אחרי עשר שנים חזרתי למולדת שלי,
למולדת שהתגעגעת אליה כל כך."

הצדק מתכוון עכשיו להעניש את האישה המופקרת.
סופסוף אחרי עשר שנים אגממנון חזר אל המולדת,
אל הבית שלו, ובמו ידיה, עם גרזן מושחז,
כמו לביאה ביער התנפלה עליו,
טרפה, טבחה, שחטה אותו.

קליטימקסטרָה

(מתוך הבית) ילדים שלי, אני מתחננת,

אל תהרגו את אימא שלכם.

מקהלה

שומעות את הצעקה מתוך הבית?

קליטיימְסְטֶרָה צורחת.

מקהלה

גם אני מייללת, איך אפשר שלא? –

הילדים שלה הורגים אותה!

העונש מגיע בסוף, אי-אפשר לחמוק ממנו.

העונש שלך עכשיו נוראי, אישה נוראה,

אבל גם עשית לבעלך דברים נוראים!

אלקטרה, אֶרְסֶטְס ופִילְדְס יוצאים מהבית, בליווי המשרתים שמוציאים את הגופות.

הנה, הם יוצאים מהבית –

תראו איך הם מוכתמים בדם של אימא שלהם.

והנה הגופה שלה, והנה הגופה של אייגיסתוס.

איזו משפחה אומללה.

אֶרְסֶטְס

אדמה, שמיים, אתם רואים

את כל מה שבני-אדם עושים –

תסתכלו על המעשים הרצחניים, הטמאים האלה,

תסתכלו על שתי הגופות ששוכבות על הארץ.

אני בעצמי הרגתי אותם,

נקמה על כל הסבל שגרמו לי.

אלקטרה

הסבל שלך, אחי, סוחט ממני דמעות – אני גרמתי לכל זה.

כמו אש התנפלתי על אימא שלי,
האישה שילדה אותי.

מקהלה

נורא הגורל שלך, קליטיימְסֶטְרָה.
ילדת ילדים שרצחו אותך, אבל מגיע לך :
זה העונש על הרצח של אבא שלהם.

אֹרְסֶטְס

התגשמה הנבואה שקיבלתי : להיות רוצח שמגורש מיוון!
לאיזו מדינה אלך עכשיו?
מי האיש הישר שישתכל עליי בכלל, על הרוצח של אימא שלו?

אלקטרה

ולאן אני אלך?
מי יסכים לשתף אותי בריקודים ומסיבות?
מי הגבר שיהיה מוכן להתחתן אתי?

מקהלה

שוב את מתנדנדת כמו עלה ברוח :
פעם לא אכפת לך כלום ואת נכנסת בכוח בקיר,
ופעם את פתאום מבינה שזה כואב.
אלקטרה, עשית דבר נורא לאחיד –
דחפת אותו לעשות משהו שהוא לא רצה לעשות.

אֹרְסֶטְס

ראית איך היא הורידה את השמלה
וחשפה את החזה מול החרב שלי?
ראית איך היא קרסה על הרצפה
עם הבטן והרגליים שילדו אותי?

אני לא יודע מה לעשות עם עצמי.

מקהלה

אני מבינה, מבינה מצוין
איזה עינוי זה היה בשבילך
לשמוע את היללה של האישה שילדה אותך.

אורֶסְטֶס

היא הושיטה אלי את הידיים ובכתה:
"בן שלי, אני מתחננת!"
היא נגעה בי בפנים ובכתה – החרב נפלה לי מהיד.

מקהלה

מסכנה!
איך היה לך אומץ להסתכל לה בעיניים כששחטת אותה?

אורֶסְטֶס

כיסיתי את העיניים עם החולצה,
ונעצתי לה את החרב בגרון.

אלקטרה

אני עודדתי אותך, אחי, והחזקתי אתך את החרב.

מקהלה

עשית דבר מזעזע, אלקטרה.

אורֶסְטֶס

(אל אלקטרה) תכסי אותה עם השמלה שלה.
אימא, את בעצמך ילדת את הרוצחים שלך.

אלקטרה מכסה את הגופה של קליטיימֶסְטֶרָה.

אלקטרה

אני מכסה, מכסה את מי שאהבנו – את מי שלא אהבנו.

[הצעת המתרגם: נדמה לי שמה שיציל לא רק את אורסטס ואלקטרה, אלא גם אותנו ואת המחזה הזה, אינם האלים שתכף יזנקו להם מהאוויר, אלא מחיקה של כל הקטע המגוחך – מכאן ועד שתי השורות האחרונות של המקהלה].

[מקהלה]

מי היצורים האלה שנוחתים על הגג?

בטח שדים או אלים –

בני-אדם לא יכולים לנחות מהאוויר.

אבל למה פתאום הם חושפים את עצמם?

קסטור ופולידוקס נכנסים מלמעלה.

קסטור

(מדבר מהגג) הבן של אַגְמֶמְנוֹן, תקשיב:

אנחנו האחים התאומים של אימא שלך.

אני קסטור, וזה אחי, פולידוקס.

הגענו לכאן מייד אחרי שהרגענו סופה משתוללת בים,

כי ראינו את הרצח של אחותנו, אימא שלך.

היא נענשה בצדק, אבל מה שעשית לא צודק.

אפולון – לא, אסור לי לדבר נגדו –

אבל בכל זאת, למרות שהוא אל חכם,

הפקודה שלו הייתה טיפשה,

והיית חייב לציית לה בלי ערעור.

אז אם אתה רוצה להרגיע את הגורל ואת זאוס,

תקשיב היטב להוראות שלנו:

תחתן את אלקטרה עם פילֶדָס, ושיעברו לגור בבית שלו.

תעזוב את הארץ הזאת – אסור לך להיות כאן

אחרי שהרגת את אימא שלך.

האַרְיָנוֹת, אלות הנקמה, השדות עם פני הכלב
ירדפו אחריך לכל מקום שתלך, ינבחו עליך, ישגעו אותך.
כשתגיע לאתונה, חבק את הפסל הקדוש של אֶתְנָה.
הנחשים שצומחים מהשדות האלה
יתפתלו וירצו להכיש אותך,
אבל האלה תניף את המגן שלה
מעל הראש שלך ותציל אותך מהם.

באתונה יש מקום שנקרא "גבעת אֶרֶס",
שבו האלים שפטו בפעם הראשונה מקרה רצח:
אל המלחמה, אֶרֶס, הרג את הבן של אל הים
מרוב כעס על כך שאנס את בתו.
מאז, נערכות שם הצבעות בצורה הוגנת וישרה.
שם תהיה חייב להישפט על רצח.
התוצאה תהיה שוויון קולות,
וככה תינצל ממוות, כי אֶפֹּלוֹן ייקח את האחריות על עצמו:
הוא זה שציווה עליך להרוג את אימא שלך.
בעקבות המשפט הזה יחקק החוק הבא:
"במקרה של שוויון קולות בין השופטים, החשוד יצא זכאי."
השדות עם פני הכלב יהיו המומות מרוב צער
ויפלו לתהום עמוקה ליד "גבעת ארס", שיהפוך למקדש קדוש.

אורסטס, אלה ההוראות שלי אליך.
אזרחי המדינה הזאת יקברו את אייגיסתוס.
לגבי אימא שלך: מְנֵלָאוֹס, שהגיע סופסוף ליוון
אחרי הניצחון בטרואה, יקבור אותה בעזרת הֶלֶנָה.
אז תיפרד לשלום מפִּילֶדֶס ואלקטרה –
מצפים להם חיי אושר ועושר.

ואתה, אֹרְסָטֶס, אחרי שתסיים
את כל מה שנגזר עליך בעקבות הרצח,
תשתחרר מכל הדברים הקשים שעוברים עליך
ותמצא פורקן ושמחה.

מקהלה

בני אלים, מותר לנו לדבר אתכם?

קסטור

מותר – הרצח הזה לא טימא אתכם.

אלקטרה

גם לי מותר לדבר אתכם?

קסטור

גם לך מותר. אָפּוֹלּוֹן אשם ברצח הזה.

מקהלה

בתור אלים ואחים של האישה המתה הזאת,
למה לא סילקתם מהארמון את רוחות המוות?

קסטור

הגורל וההכרח קבעו את מה שיקרה.
הם והפקודה הלא שקולה של אָפּוֹלּוֹן.

אלקטרה

איזה אָפּוֹלּוֹן ואיזו פקודה קבעו
שאני צריכה לרצוח את אימא שלי?

קסטור

עשיתם את זה ביחד, אז הגורל שלכם משותף.

אורֶסְטֶס

אחותי, רק עכשיו פגשתי אותך, אחרי הרבה שנים,
וכבר אני צריך להיפרד ממך, מהאהבה שלך.
אבל אין ברירה, אנחנו חייבים לברוח מהארץ הזאת.

קסטור

יש לה בעל ובית. וחוף מזה שהיא צריכה לעזוב
את הארץ הזאת, היא לא תסבול מאוד.

אלקטרה

מה יותר עצוב מלעזוב את המולדת?

אורֶסְטֶס

ואני נאלץ לעזוב את הבית של אבא שלי,
ושאנשים זרים ישפטו אותי על רצח אמי.

קסטור

תתעודד, אתה תגיע בסוף לאתונה.

אלקטרה

תחבק אותי חזק אחי – קללת הרצח של אימא
מסלקת אותנו מהבית של אבא.

אורֶסְטֶס

בואי, נתחבק! תתאבלי עלי כמו על מת בהלוויה.

קסטור

הצער שלכם קורע לי את הלב –
אפילו האלים ואני מרחמים על בני-אדם במצוקה.

אֹרְסֶטְס

לא אראה אותך יותר אף פעם!

אלקטרה

לא אראה את עצמי בעיניים שלך.

אֹרְסֶטְס

אלה המילים האחרונות שלי אליך.

אלקטרה

שלום, ארץ שלי!
שלום לכן מכל הלב, נשים מהארץ שלי!

אֹרְסֶטְס

אחותי, אלקטרה, את כבר עוזבת?

אלקטרה

כן. אני כבר לא רואה כלום מרוב דמעות.

אֹרְסֶטְס

פִּילֶדֶס, לך בשמחה, ותתחתן עם אחותי.

קסטור

אל תדאג, אֹרְסֶטְס, הם יתחתנו.
קדימה, תתחיל לברוח לאתונה:
השדות עם פני הכלב מגיעות!

הן בעקבותיך, נושפות סבל וכאב.
עכשיו נטוס מכאן, להציל כמה אוניות בסערה,
ולעזור לשוחרי הצדק והיושר.
שאף מושחת לא יחשוב שהוא יכול להתחמק ממני –
אני אל, ואני מזהיר בזאת את בני האדם.

קסטור ופולידוקס יוצאים.

מקהלה

(אל האלים) שלום לכם!]

יש מישהו שזוכה לחיות באושר,
בלי צרות ואסונות?

כולם יוצאים.

